

سازمان دامپزشکی کشور
اداره کل دامپزشکی
استان اصفهان

نکاتی درباره

خرید، نگهداری، بهداشت و بیماریهای

ماهی قرمز حوض

دکتر امیر راجرز

کارشناس بهداشت و مدیریت بیماریهای آبزیان
اداره کل دامپزشکی استان اصفهان

خرید ماهی قرمز حوض

ماهی قرمز حوض را از مراکز معتبر و دارای پروانه بهداشتی سازمان دامپزشکی خریداری نمایید.

در صورت مشاهده علائمی مانند باله های پوسیده، رشته های پنبه ای در سطح بدن، زخم در سطح بدن، تورم شکم، پرخونی در قاعده باله، جراثیم و تورم چشم و عدم تعادل از خرید ماهی قرمز حوض خودداری نمایید.

از خرید ماهی قرمز حوض که در آکواریوم بسیار متراکم نگهداری شده و دارای رنگ و ظاهر غیر طبیعی است خودداری نمایید و به توصیه فروشنده که در تنگ حال ماهی بهتر خواهد شد توجه نکنید.

به منظور پیشگیری از بروز بیماریهای مشترک بین انسان و ماهی قرمز مانند عفونت های قارچی و سل پوستی از دستکاری ماهی پرهیزید و در هنگام لزوم (تعویض آب و یا حمام ماهی) دستها را قبل و بعد از لمس ماهی یا آب تنگ یا آکواریوم به خوبی شسته و آبکشی نمایید. همچنین به کودکان اجازه ندهید که دست خود را وارد تنگ یا آکواریوم نمایند.

نگهداری ماهی قرمز حوض

در صورت نگهداری مناسب ، ماهی قرمز حوض می تواند ۱۰ سال عمر کند.

نگهداری از ماهی قرمز برای تقویت حس مسئولیت پذیری در کودکان بسیار مناسب بوده و کودک باید روزانه چند دقیقه صرف غذا دادن و تماشای ماهی و ده دقیقه در هفته صرف تعویض آب ماهی نماید و برای هر سنی ماهی قرمز بسیار مناسب است.

تنگ های ماهی واقعا برای پرورش و نگهداری ماهی قرمز مناسب نمی باشد و اغلب آنقدر کوچک بوده که کیفیت آب به زودی نامناسب شده و دمای آب زودتر بالا میرود.

باید از آکواریوم های کوچک با حداقل ۴۵ لیتر آب برای نگهداری حداکثر ۳ قطعه ماهی قرمز استفاده کرد. ماهی های قرمز به هم بازی و یا اسباب بازی نیاز داشته پس آنها را انفرادی نگهداری نکنید.

نگهداری ماهی قرمز حوض

حداقل به مدت ۱۰ دقیقه کیسه پلاستیک حاوی ماهی خریداری شده را پس از شستشو با آب شیر در روی تنگ یا آکواریوم قرار دهید تا آب تنگ یا آکواریوم و پلاستیک در تماس باشند، این کار به جهت جلوگیری از بروز شوک دمایی در ماهی توصیه می‌گردد.

دمای مناسب برای نگهداری ماهی قرمز حوض ۲۳-۲۴ درجه سانتی‌گراد است، برخی فکر میکنند نگهداری تنگ ماهی در یخچال میتواند باعث افزایش عمر ماهی شود، البته در دمای پایین و تاریکی تحرک و تغذیه ماهی کم شده و آب هم دیرتر آلوده میشود ولی باید بدانیم در دمای ۲۳-۲۴ درجه است که بدن ماهی در بهترین شرایط بوده و شما هم از دیدن ماهی لذت خواهید برد.

تنگ ماهی یا آکواریوم را در محل تابش مستقیم خورشید و در فاصله کمتر از ۵۰ سانتیمتر از رادیاتور شوفاژ و یا بخاری قرار ندهید.

نگهداری ماهی قرمز حوض

یک روز در میان حداقل نیمی از آب تنگ ماهی را با آبی که حداقل ۲۴ ساعت در دمای اتاق نگهداری کرده اید، تعویض کنید. و اگر از آکواریوم استفاده میکنید هر ۵ روز یکبار تعویض آب توصیه میگردد.

هیچگاه برای تمیز کردن تنگ ماهی و یا آکواریوم از صابون ، سایر مواد شوینده و ضد عفونی کننده و یا آب جوش استفاده نکنید. دستمال و یا حوله تمیز آشپزخانه که با آب گرم مرطوب شده برای این کار مناسب است.

PH آب محل زندگی ماهی قرمز باید ۷/۵ باشد. ماهی قرمز شما در آبهای اسیدی یا بازی علائمی همچون کاهش اشتها، شنای سریع را نشان داده و سلامت خود را از دست خواهد داد و مستعد ابتلا به بیماریها خواهد شد. سنجش PH آب با کیت های ساده که در بازار موجود است امکان پذیر می باشد.

تغذیه ماهی قرمز حوض

تغذیه ماهی قرمز ۲ بار در روز باید انجام شود. و میزان تغذیه باید به اندازه ای باشد که ظرف مدت حداکثر ۵ دقیقه مصرف شود و مابقی خوراک باید از تنگ یا آکواریوم خارج شود. تغذیه بیش از حد موجب بروز بیماری های مختلف مانند بیماری کیسه شنا و مرگ خواهد شد.

به یاد داشته باشید تغذیه را هر روز در زمان ثابت انجام دهید.

نگهداری آب به مدت ۲۴ ساعت در دمای اتاق باعث از بین رفتن باقی مانده کلر و همچنین هم دمایی با آب تنگ ماهی یا آکواریوم خواهد شد. در صورت ضرورت و کمبود وقت باید با ترکیب آب گرم و سرد در دمای آب مناسب نگهداری ماهی قرمز از محلولهای کلرزدا استفاده کرد. پس هیچگاه ماهی را وارد آب لوله کشی حاوی کلر نکنید.

تغذیه ماهی قرمز حوض

انواع خوراک ماهی قرمز حوض عبارتند از:

خوراک پولکی

خوراک پلیت

میوه و سبزیجات

گیاهان آبی و جلبکها

میگو

کرم خونی

کرم خاکی

ماهی های قرمز از خوردن میوه جات و سبزیجات لذت میبرند، شما میتوانید نخود فرنگی، خیار، هویج، کاهو، کلم بروکلی، موز و یا سیب را بخار پز و یا آب پز کرده تا نرم شود و سپس آن را به قطعات کوچک تقسیم کرده و یک بار در هفته بعنوان وعده غذایی ماهی قرمز استفاده نمایید.

استفاده از خوراک های ترکیبی که اصطلاحاً میکس نامیده میشوند نیاز به علم، تجربه، دقت و حوصله دارد که اغلب این امر فقط توسط پرورش دهندگان حرفه ای و نیمه حرفه ای انجام میشود.

بیماریهای ماهی قرمز حوض

ماهی قرمز حوض اغلب به یکی از این دلایل بیمار میشود:

- ❖ خوراک بد و یا پرخوری (تغذیه بیش از حد)
- ❖ استرس های محیطی : سر و صدا یا نور زیاد و طولانی مدت، شوک حرارتی
- ❖ دمای نامناسب آب ، آلودگی آب و عدم تعویض به موقع آن
- ❖ ورود ماهی بیمار

شناسایی ماهی بیمار از روی علائم غیر طبیعی ضروری است و اگر از چند ماهی نگهداری میکنید باید ماهی بیمار شناسایی شده به خارج از تنگ یا آکواریوم اصلی منتقل نموده و علائم بیماری را به دامپزشک اطلاع دهید تا داروی مورد نیاز تجویز گردد.

رفتار شناسی ماهی قرمز حوض و آشنایی با علائم بیماریها بسیار مهم و ضروری است.

بیماریهای ماهی قرمز حوض

علائم بیماریها:

- ❖ بلعیدن هوا از سطح آب
- ❖ شنای غیر طبیعی
- ❖ زخمهای پوستی
- ❖ ظاهر غیر طبیعی چشم
- ❖ کاهش اشتها
- ❖ تغییر رنگ
- ❖ لکه های سیاه روی باله ها
- ❖ لکه های سفید منتشر در سراسر بدن
- ❖ عدم تعادل
- ❖ عدم تحرک و عدم توانایی شنا
- ❖ شکم متورم
- ❖ رشته های پنبه ای روی بدن
- ❖ کرمهای چسبیده به بدن ماهی
- ❖ پرش ماهی به خارج از آب

بیماریهای ماهی قرمز حوض

بیماریهای مهم و کشنده :

✓ کمبود اکسیژن و خفگی

✓ علائم: بلعیدن هوا از سطح آب

✓ دلایل بروز: گرم شدن بیش از حد آب، تغذیه بیش از حد، استرس، عدم تعویض آب

درمان: جلوگیری از شرایط استرس زا، تعویض آب، تنظیم دما، هوادهی آب، تمیز کردن تنگ یا آکواریوم

بیماریهای ماهی قرمز حوض

بیماریهای مهم و کشنده :

✓ بیماری کیسه شنا

✓ علائم:

ماهی روی سطح آب به پشت یا پهلو شناور شده است و توانایی شنا ندارد.

✓ دلایل بروز:

تغذیه بیش از حد، یبوست، ضربه

درمان:

تغذیه با نخود فرنگی به درمان یبوست و این بیماری کمک میکند.

تغییر رژیم غذایی و کاهش میزان تغذیه نیز موثر است.

بیماریهای ماهی قرمز حوض

بیماریهای مهم و کشنده :

✓ بیماری استسقاء (آب آوردگی شکم)

✓ علائم:

تورم شکم، کاهش فعالیت، کاهش اشتها

✓ دلایل بروز:

عفونت های باکتریایی و دلایل ناشناخته

درمان:

حمام نمک و سیر

تنظیم دمای آب

داروی تجویز شده توسط دامپزشک

بیماریهای ماهی قرمز حوض

بعضی فکر میکنند که برای حفظ سلامت ماهی قرمز نمک ضروری است در صورتیکه صرفاً جهت درمان یا پیشگیری از عفونتهای باکتریایی و یا انگلی توصیه میشود.

محلول ۱ قاشق چایخوری نمک (بدون ید) در هر ۳/۷۹ لیتر آب به منظور حمام نمک ماهی قرمز به مدت ۱ الی ۳ دقیقه توصیه میشود. به یاد داشته باشید همیشه هنگام تجویز دارو بصورت حمام در صورت مشاهده علائمی مانند شنای سریع و عصبی، عدم تعادل و تنفس سریع و یا تلاش برای بیرون پریدن از آب سریعاً ماهی را به آب سالم بدون کلر و پر اکسیژن منتقل نمایید.

استفاده از حمام سیر به منظور سم زدایی، ضد عفونی کردن دستگاه گوارش و تحریک سیستم ایمنی جهت درمان یا پیشگیری از بیماریهای ماهی قرمز موثر است.

بیماریهای ماهی قرمز حوض

به منظور تهیه عصاره مورد نیاز در حمام سیر یک گل سیر به اندازه متوسط را بسیار ریز خرد کرده و یا رنده نمایید. سپس در یک لیوان آب جوش ریخته و ۱۲ ساعت در دمای اتاق قرار دهید. پس از آن قطعات سیر را فشرده و عصاره گیری نمایید و باقیمانده را دور بریزید. عصاره به دست آمده را در ظرف دربسته میتوان به مدت ۲ هفته در یخچال نگهداری کرد. یک قاشق چایخوری عصاره سیر به ازای هر ۳۷/۹ لیتر آب به مدت ۱ تا ۳ دقیقه بعنوان حمام سیر توصیه میگردد.

هر دو هفته یکبار حمام سیر و یک هفته بعد حمام نمک برای پیشگیری از بروز بیماریهای عفونی موثر است.

سازمان دامپزشکی کشور
اداره کل دامپزشکی
استان اصفهان

زمستان ۹۶